

Vergaderjaar 2005–2006

30 803

Homogene Groep Internationale Samenwerking
2007 (HGIS-nota 2007)

Nr. 2

NOTA

Inhoudsopgave		blz.
1.1	Inleiding	5
1.1	Wat is de HGIS?	5
1.2	Opzet HGIS-nota 2007	5
2.	Ontwikkelingen non-ODA	7
3.	Ontwikkelingen ODA	9
4.	Toelichting en uitgaven per beleidsthema	11
	Beleidsthema 1: Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten	11
	Beleidsthema 2: Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur	11
	Beleidsthema 3: Versterkte Europese Samenwerking	12
	Beleidsthema 4: Meer welvaart en minder armoede	13
	Beleidsthema 5: Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling	14
	Beleidsthema 6: Beschermd en verbeterd milieu	15
	Beleidsthema 7: Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer	16
	Beleidsthema 8: Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland	17
	Beleidsthema 9: Overige uitgaven	18
Bijlage 1	De HGIS verticaal: wijzigingen na de Miljoenennota 2006	19
Bijlage 2	De HGIS horizontaal: meerjarencijfers per begrotingsartikel en per ministerie	20
Bijlage 3	Berekening ODA-plafond 2007 en raming ODA-prestatie 2006 en 2007	27
Bijlage 4	De ODA-uitgaven naar beleidsthema	28
Bijlage 5	HGIS-uitgaven Natuur, Milieu en Water	30
Bijlage 6	Uitgaven HIV/AIDS, Malaria en Tuberculose	32
Bijlage 7	ODA-uitgaven Basis Onderwijs	33
Bijlage 8	De non-ODA uitgaven naar beleidsthema	34

1. INLEIDING

1.1 Wat is de HGIS?

De Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS), die werd ingesteld op 1 januari 1997, is een aparte budgettaire constructie binnen de rijksbegroting. In de HGIS worden de buitenlandactiviteiten van verschillende departementen gebundeld en in samenhang gezien. Zo wordt in één oogopslag duidelijk wat de belangrijkste uitgaven zijn die Nederland jaarlijks doet in het kader van Internationale Samenwerking. Uitgangspunt van de HGIS is het bevorderen van samenwerking en afstemming tussen de ministeries. In veel van de HGIS-programma's die in deze nota worden genoemd werken meerdere ministeries samen. De HGIS is daarmee een belangrijk instrument voor een geïntegreerd en coherent buitenlandbeleid.

Binnen de HGIS wordt onderscheid gemaakt tussen de uitgaven die voldoen aan de criteria voor officiële ontwikkelingssamenwerking (*Official Development Assistance, ODA*) en andere uitgaven voor internationaal beleid («non-ODA»). De minister van Buitenlandse Zaken is coördinator van het buitenlandbeleid en daarmee ook van de HGIS. De minister voor Ontwikkelingssamenwerking is eerstverantwoordelijke voor de coördinatie van de ODA-middelen.

1.2 Opzet HGIS-nota 2007

De HGIS-nota volgt – op verzoek van de Tweede Kamer – voor wat betreft de indeling de begroting van Buitenlandse Zaken. In hoofdstuk 2 en 3 worden de belangrijkste budgettaire ontwikkelingen binnen de HGIS weergegeven voor achtereenvolgens de non-ODA en de ODA-uitgaven. In hoofdstuk 4 worden per beleidsthema de belangrijkste HGIS-programma's gepresenteerd. Voor de bijbehorende operationele doelstellingen, beleidsvoornemens en de te behalen resultaten wordt verwezen naar de ontwerpbegrotingen 2007 van de bij de HGIS betrokken ministeries. Bij elk beleidsthema worden de bijbehorende cijfers gepresenteerd. Daarbij is steeds aangegeven welk deel van de uitgaven als officiële ontwikkelingsamenwerking (ODA) kwalificeert. Daarnaast bevat de HGIS-nota een aantal bijlagen waarin alle HGIS-uitgaven worden gepresenteerd. In deze bijlagen worden gegevens die verspreid staan over verschillende begrotingen gebundeld tot een overzichtelijk geheel.

Bijlage 1. De HGIS verticaal: wijzigingen na de HGIS-nota 2006

Bijlage 2. De HGIS horizontaal: meerjarencijfers per begrotingsartikel en per ministerie

Bijlage 3. Berekening ODA-plafond 2007

Bijlage 4. ODA-uitgaven naar beleidsthema

Bijlage 5. Uitgaven Natuur, Milieu en Water

Bijlage 6. Uitgaven Basis Onderwijs

Bijlage 7. Uitgaven HIV/Aids, TB en malaria

Bijlage 8. Non-ODA uitgaven naar beleidsthema

De omvang van de HGIS en belangrijkste bijstellingen

Belangrijkste bijstellingen ten opzichte van de HGIS-nota 2006:

- Positieve macrobijstellingen (BNP-ramingen) voor 2006 en 2007, respectievelijk EUR 163,6 miljoen en EUR 182,3 miljoen.
- Eindejaarsmarge voor 2006 en 2007, respectievelijk EUR 42,8 miljoen en EUR 38,1 miljoen.
- Enkele overboekingen naar de HGIS, voor 2006 en 2007, respectievelijk EUR 36,9 miljoen en EUR 29 miljoen.

De omvang van de HGIS bedraagt in 2007 EUR 6 061 miljoen. Dit is het saldo van de HGIS-uitgaven ad EUR 6 177 miljoen en de HGIS-ontvangsten ad EUR 116 miljoen. De omvang van de ODA binnen de HGIS in 2007 bedraagt EUR 4 648 miljoen.

2. ONTWIKKELINGEN NON-ODA

De overmakingen aan de FMO ten behoeve van het ontwikkelingsfonds zijn per ultimo 2005 beëindigd. De FMO beschikt thans over voldoende kapitaal om zelfstandig te opereren. Verder vielen de EU-toerekening en het beroep dat gedaan werd op de reservering voor loon- en prijsbijstelling mee. Hierdoor was het mogelijk de uitgaven voor enkele programma's te verhogen. In de hiernavolgende tabel zijn deze mutaties op een rij gezet.

Tabel 2.1 Overzicht van HGIS/non-ODA-mutaties (bedragen in mln. EUR)

Begroting	Omschrijving	2006	2007	2008	2009	2010
V, BZ	Vrijval FMO	- 37,0	- 37,0	- 37,0	- 37,0	- 37,0
	Huisvesting ICC		5,9	3,6	2,2	
	Stabiliteitsfonds	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0
	VN-contributies crisisbeheersingsoperaties		8,0	8,0	8,0	8,0
	Beveiliging posten/departement	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
X, Defensie	Crisisbeheersingsoperaties	45,5	20,0	20,0	20,0	20,0
	Crisisbeheersingsoperaties/VVHO	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8
XII, VenW	EASA	- 1,2	- 1,3	- 1,3	- 0,8	- 0,8
XIII, EZ	Uitvoeringskosten SenterNovem voor IS-OM	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
XIV, LNV	Bijdrage aan organisatie CITES/COP 14	1,0	3,0			
XVI, VWS	Projecten via UNODC	2,5	5,0	5,0	5,0	2,5

Vanwege een snellere groei dan voorzien zijn er extra kosten voor uitbreiding van de tijdelijke huisvesting van het Internationaal Strafhof (ICC). Aan het Stabiliteitsfonds worden non-ODA middelen toegevoegd omdat gebleken is dat naar verhouding meer non-ODA-middelen nodig zijn dan eerder werd geraamd. Vanaf 2007 wordt de reservering voor contributies aan VN-crisisbeheersingsoperaties opgehoogd. Deze contributies zijn met ingang van 2007 overgeboekt van de begroting van Defensie naar Buitenlandse Zaken. Verder stijgen de beveiligingskosten van de Nederlandse vertegenwoordigingen (met name Kabul, Bagdad en Riyad) en van het ministerie van BZ in Den Haag.

De Nederlandse deelname aan ISAF *Stage III* in Zuid Afghanistan veroorzaakt in 2006 een tekort van EUR 45,5 miljoen op de HGIS-voorziening voor crisisbeheersingsoperaties. Dit tekort wordt aangevuld. Met het oog op de kosten voor deelname aan ISAF in 2007 en 2008, de Nederlandse toezeggingen voor deelname aan snelle reactiemachten van de NAVO en de EU en meer in zijn algemeenheid de stijgende kosten voor Nederlandse deelname aan crisisbeheersingsoperaties wordt de HGIS-voorziening structureel opgehoogd met EUR 20 miljoen. Het ministerie van Defensie boekt structureel EUR 21,8 miljoen over naar de HGIS in verband met een wijziging in de arbeidsvoorwaarden voor uitgezonden Defensie-personeel (VVHO).

Nu duidelijk is geworden dat er geen EASA-hoofdvestiging in Hoofddorp komt, worden de hiervoor beschikbare middelen die in 2005 werden gealloceerd thans geretourneerd aan de HGIS.

In verband met de stijging van de uitvoeringskosten van de regeling Internationale Samenwerking Opkomende Markten (IS-OM) wordt een bedrag van EUR 0,3 miljoen aan de begroting van EZ toegevoegd.

Nederland is in juni 2007 gastheer van de Conferentie van Partijen van het CITES-verdrag (*Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna*). Hiervoor wordt EUR 4 miljoen aan de begroting van LNV toegevoegd.

Het ministerie van VWS ontvangt voor vier jaar middelen om projecten van het *United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)* te ondersteunen. Het betreft projecten ter bestrijding van HIV/Aids, TBC en hepatitis onder druggebruikers in Rusland en Oost-Europa.

Tabel 2.2 Non-ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

	2005	2006	2007
1. Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten	59 819	66 761	65 305
2. Vrede, veiligheid en conflictbeheersing	281 683	381 916	316 049
3. Versterkte Europese samenwerking	130 977	122 143	122 911
4. Meer welvaart en minder armoede	201 538	234 037	224 310
5. Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling	13 543	19 633	23 824
6. Beter beschermd en verbeterd milieu	47 289	67 924	86 705
7. Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer	11 139	17 279	15 583
8. Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland	45 939	49 959	42 197
9. Overige uitgaven	504 767	584 683	632 635
Totaal	1 296 694	1 544 335	1 529 519

Het uitgavenverloop op totaalniveau van de HGIS/non-ODA is redelijk gelijkmatig sinds in 2003 de koppeling aan de BNP-ontwikkeling werd vervangen door een inflatiecorrectie. Naast genoemde inflatiecorrectie kan het totaalbeeld nog worden beïnvloed door intertemporele kasschuiven waaronder de eindejaarsmarge. Enkele afzonderlijke begrotingsposten binnen de diverse beleidsthema's vertonen ongelijkmatige kasritmes.

Bij beleidsthema 2 «Vrede, veiligheid en conflictbeheersing» is de hoge raming voor 2006 en – in mindere mate – ook die voor 2007 toe te schrijven aan de extra middelen die zijn toegevoegd aan het Stabiliteitsfonds en aan de voorziening voor crisisbeheersingsoperaties.

De relatief flinke stijging bij beleidsthema 5 «Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling» wordt veroorzaakt door de VWS-programma's via de UNODC en de WHO.

Bij beleidsthema 6 «Beter beschermd en verbeterd milieu» is de belangrijkste oorzaak voor de groei de oploop in de ramingen voor het *Clean Development Mechanism (CDM)*.

Tot slot wordt de groei op beleidsthema 9 «Overige uitgaven» met name veroorzaakt door de oplopende reservering voor jaarlijks uit te delen tranches in verband met loon- en prijsontwikkeling en onvoorzien.

3. ONTWIKKELINGEN ODA

De totale uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking zijn voor 2006 verhoogd met circa EUR 160 miljoen en voor 2007 met EUR 220 miljoen omdat de economische groei hoger was dan geraamd in de HGIS-nota 2006. Het grootste deel van de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking vindt plaats op de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken. In die begroting worden de mutaties in groter detail toegelicht.

In tabel 3.1 wordt het algemene beeld voor de ODA-uitgaven geschetst, en onderverdeeld naar de verschillende beleidsthema's. In de tekst onder de tabel worden belangrijke ontwikkelingen toegelicht.

Tabel 3.1 ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

	2005	2006	2007
1. Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten	26 450	31 673	26 965
2. Vrede, veiligheid en conflictbeheersing	678 360	753 321	642 198
3. Versterkte Europese samenwerking	347 590	345 170	383 777
4. Meer welvaart en minder armoede	1 355 615	1 069 046	1 210 525
5. Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling	1 239 426	1 599 729	1 682 283
6. Beter beschermd en verbeterd milieu	276 816	355 909	366 562
7. Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer	75 764	83 253	90 470
8. Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland	33 245	38 254	45 133
9. Overige uitgaven	193 007	206 375	199 979
Totaal	4 226 273	4 482 730	4 647 892

Een intensivering van mensenrechtenprogramma's op de Nederlandse vertegenwoordigingen leidt in 2006 tot een verhoging van EUR 4,6 miljoen voor het beleidsthema «Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten» vanwege extra uitgaven voor de Faciliteit Strategische Activiteiten voor Mensenrechten. Deze verhoging zal vanaf 2007 worden gehandhaafd.

De uitgaven voor het beleidsthema «Vrede, veiligheid en conflictbeheersing» liggen in 2006 aanzienlijk hoger dan oorspronkelijk voorzien. In 2006 wordt er EUR 50 miljoen beschikbaar gesteld voor wederopbouw in Afghanistan. Als onderdeel daarvan wordt er een extra bijdrage gegeven aan het *Afghanistan Reconstruction Trust Fund* (ARTF), aan het *Law and Order Trust Fund Afghanistan* (LOTFA) en aan een speciaal loket bij het Afghaanse ministerie van Financiën voor activiteiten in Uruzgan. De uitgaven noodhulp stijgen ook aanzienlijk, onder andere voor het multilaterale noodhulpfonds van de VN (CERF), de hongersnood in delen van Afrika, de wederopbouw van Darfur en de wederopbouw in delen van Java na de aardbeving. De uitgaven voor de verbetering van het bestuur worden structureel verhoogd via de landenprogramma's (met name in Bangladesh en Indonesië) en via het *Institute for Multi-party Democracy* (IMD). Vanwege de incidentele nood- en wederopbouwhulp in 2006 en de afloop van het Thematische Medefinancieringsprogramma (TMF) in 2007 liggen de uitgaven in 2006 hoger dan in 2007.

Op basis van nieuwe ramingen van de Europese Commissie is de bijdrage aan het EOF in 2006 lager en in 2007 hoger dan eerder geraamd. In 2008 gaat het EOF 10 van start. Hoewel de precieze hoogte van de nationale opdrachten aan het EOF 10 nog niet is vastgesteld, is anticiperend op

eerste ramingen vanaf 2008 reeds een verhoging doorgevoerd (beleids-thema «Versterkte Europese samenwerking»).

De uitgaven voor het beleidsthema «Meer welvaart en minder armoede» stijgen in 2007 ten opzichte van 2006. Dat heeft onder andere te maken met hogere uitgaven aan de versterking van het ondernemingsklimaat vanaf 2007 (met name via PSOM en het CBI). Daarnaast zijn er lagere uitgaven aan de Internationale Financiële Instellingen in 2006 vanwege het aangepaste betalingsritme dat met de betrokken instellingen is afgesproken en vindt er een neerwaartse bijstelling plaats van de EKI-raming in 2006.

De stijgende uitgaven in beleidsthema «Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling» hebben vooral te maken met de geplande groei in uitgaven aan de prioritaire thema's Basis Onderwijs (inclusief voorschools onderwijs, alfabetisering en lager beroepsonderwijs) en HIV/Aids, tuberculose en malaria. Gezien de voortgang van het *Fast Track Initiative* zal Nederland in 2006 een extra bijdrage van EUR 100 miljoen leveren. Via dit programma worden onderwijsprogramma's in tal van landen ondersteund. Vanaf 2007 zal de bijdrage aan dit initiatief structureel met EUR 50 miljoen worden verhoogd. Nederland investeert niet alleen in basisonderwijs en beroepsonderwijs maar ook in hoger onderwijs en onderzoek. Voor hoger onderwijs wordt EUR 4,8 miljoen extra uitgegeven in 2006 oplopend tot EUR 48 miljoen in 2010. Het programma Onderzoek en Innovatie is in 2006 van start gegaan. De beschikbare middelen worden verhoogd met EUR 1,2 miljoen in 2006 oplopend tot EUR 12 miljoen in 2010.

De intentie om 50 miljoen mensen aan drinkwater en sanitaire voorzieningen en 10 miljoen mensen aan duurzame energie te helpen in 2015, leidt in 2006 en 2007 tot extra uitgaven ten opzichte van de HGIS-nota 2006. Deze extra uitgaven zijn zichtbaar in beleidsthema «Beter beschermd en verbeterd milieu». In het kader van deze doelstelling zal een Energiefonds op worden gezet onder het Mol-fonds van FMO. Vanaf 2007 worden de hiervoor gereserveerde middelen van EUR 5 miljoen verdubbeld tot EUR 10 miljoen.

De toerekening van eerstejaarsopvang van asielzoekers (beleidsthema «Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer») is lager doordat de instroom van asielzoekers minder hoog is dan voorzien en de opvangduur korter blijkt.

4. TOELICHTING EN UITGAVEN PER BELEIDSTHEMA

In dit hoofdstuk worden per beleidsthema de belangrijkste programma's en de bijbehorende cijfers gepresenteerd. Daarbij is steeds aangegeven welk deel van de uitgaven als officiële ontwikkelingssamenwerking (ODA) kwalificeert. Voor de bijbehorende operationele doelstellingen, beleidsvoornemens en te behalen resultaten wordt verwezen naar de ontwerpbegrotingen 2007 van de bij de HGIS betrokken ministeries.

Beleidsthema 1: Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten

Nederland zet zich in om de internationale rechtsorde goed te laten functioneren zodat deze kan bijdragen tot een meer rechtvaardige, vreedzame en welvarende wereld. Het vastleggen van normen en de naleving ervan zijn belangrijk. Rechtstoegang en rechtspraak zijn hierbij onmisbare instrumenten. Nederland neemt het voortouw door een groot aantal van de verantwoordelijke internationale organen te huisvesten, zoals Europol, Eurojust en het Internationaal Strafhof. De hiervoor benodigde middelen komen deels uit de HGIS.

Nederland hecht groot belang aan bescherming van mensenrechten en geeft hieraan daarom specifieke aandacht. De middelen die Nederland hiervoor beschikbaar stelt komen uit de HGIS. In onderstaande tabel worden onder het kopje «mensenrechten» de uitgaven gepresenteerd van de verschillende activiteiten ten behoeve van het (beter) beschermen van mensenrechten.

Beleidsthema 1, Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten (bedragen x EUR 1000)							
Begroting/beleidsreïnis/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	01.01 Internationale rechtsorde	43 050	3 622	37 400	3 352	32 003	3 352
	01.02 Mensenrechten	28 502	22 828	35 375	28 321	29 059	23 613
	01.03 Internationale juridische instellingen	8 908	0	16 949	0	16 735	0
Justitie	13.04.01 Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding/VN-cellen	1 265		975		0	
	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Europol	4 544		7 735		14 473	
Totaal		86 269	26 450	98 434	31 673	92 270	26 965

Beleidsthema 2: Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur

Veiligheidsvraagstukken hebben een centrale plaats in het buitenlandbeleid. Er zijn andere en minder voorspelbare dreigingen ontstaan, onder andere door de opkomst van internationaal terrorisme en de verspreiding van massavernietigingswapens. Uit de HGIS worden onder meer de Nederlandse deelname aan crisisbeheersingsoperaties en het Stabiliteitsfonds gefinancierd. Omdat ontwrichting van de energievoorziening de stabiliteit van Nederland en de EU kan schaden, is ook dit thema een belangrijk onderdeel van het buitenlandbeleid.

Veiligheid en stabiliteit zijn daarnaast belangrijke voorwaarden voor effectieve armoedebestrijding en de opbouw van rechtvaardige en

democratische samenlevingen in ontwikkelingslanden. Door steun aan goed bestuur, politieke hervormingen en de bestrijding van milieu-degradatie in ontwikkelingslanden probeert Nederland de stabiliteit in de wereld te vergroten en een bijdrage te leveren aan armoedebestrijding en een rechtvaardige verdeling van de welvaart.

Nederland zet zich in voor een zo adequaat mogelijke leniging van levensbedreigende menselijke noden in geval van gewelddadige conflicten of natuurrampen. Ook de uitgaven voor humanitaire hulpverlening vallen onder dit beleidsthema.

Beleidsthema 2, Vrede, veiligheid en conflictbeheersing (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	11 829	0	13 007	0	13 477	0
	02.02 Bestrijding internationaal terrorisme	0	0	0	0	0	0
	02.03 Non-proliferatie en ontwapening	8 170	732	8 538	800	8 588	800
	02.04 Conventionele wapenbeheersing	0	0	0	0	0	0
	02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	284 999	266 225	337 034	304 609	330 145	252 720
	02.06 Humanitaire hulpverlening	313 746	309 563	304 598	298 735	244 481	240 618
	02.07 Goed bestuur	126 195	96 180	168 298	135 677	166 056	135 060
Defensie	20.01 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	162 141	5 660	243 762	13 500	195 500	13 000
	20.02 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (VN-contributies)	52 963	0	60 000	0		
	Totaal	960 043	678 360	1 135 237	753 321	958 247	642 198

Beleidsthema 3: Versterkte Europese Samenwerking

Nederland draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen van de Europese Unie, zoals die zijn vastgelegd in de Europese verdragen. Optimale behartiging van de belangen van Nederland, de Nederlanders en de Unie staat centraal. Nederland zet zich in voor versterking van de bilaterale betrekkingen met de EU (kandidaat-)lidstaten. Een sterke Nederlandse positie, ook in de EU van 25 lidstaten, is essentieel om de belangen en prioriteiten van Nederland op adequate wijze verdisconteerd te krijgen in de EU-besluitvorming. Nederland spant zich in voor een grotere synergie en complementariteit tussen de Europese Unie en de Raad van Europa.

Belangrijke HGIS-programma's binnen de doelstelling «versterkte Europese samenwerking» zijn dan ook de ondersteuning bij pre- en postaccessie en de Nederlandse bijdrage aan de Raad van Europa. Ook de Nederlandse bijdrage aan het Europees Ontwikkelings Fonds (EOF), dat wordt ingezet voor ontwikkelingssamenwerking, regionale samenwerking en handel met de 79 Afrikaanse, Caribische en Stille Oceaan (ACS)-landen, valt onder dit beleidsthema.

Beleidsthema 3, Versterkte Europese samenwerking (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	11 899	0	11 806	0	11 800	0
	03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	137 808	137 808	140 418	140 418	174 870	174 870
	03.04 Nederlandse positie in de EU	5 891	0	3 385	0	3 385	0
	03.05 Raad van Europa	8 591	0	9 008	0	9 008	0
Toerek.	EU-begroting	314 378	209 782	302 696	204 752	307 625	208 907
Totaal		478 567	347 590	467 313	345 170	506 688	383 777

Beleidsthema 4: Meer welvaart en minder armoede

Nederland streeft naar duurzame vergroting van welvaart in alle landen door vermindering van armoede, een open handels- en financieel systeem, alsmede het behartigen van de belangen van het Nederlands bedrijfsleven. HGIS-programma's in dit beleidsthema hebben te maken met mondialisering en welvaartsgroei, niet alleen in Nederland en de Europese Unie, maar ook in ontwikkelingslanden, waar armoedebestrijding niet mogelijk is zonder economische groei. Nederland streeft ernaar de internationale economische rechtsorde te versterken door het wegnemen van belemmeringen in de internationale marktwerking. Dat is niet alleen belangrijk voor de Nederlandse economie; de integratie van ontwikkelingslanden in de wereldeconomie is een belangrijke voorwaarde om mondialisering ten goede te laten komen aan allen. Blijvende waarborging van coherentie tussen het handelsbeleid en het ontwikkelingsbeleid en de opbouw van een goed ondernemingsklimaat in ontwikkelingslanden zijn daarbij belangrijk. In de samenwerking met ontwikkelingslanden streeft Nederland naar aansluiting bij de nationale armoedestrategieën en daarbinnen naar samenwerking op sectoraal niveau. Concentratie op landen en sectoren en coördinatie en harmonisatie met andere donoren zijn van belang om de kwaliteit en effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking te verhogen.

De MDG's en andere internationale afspraken vormen het kader van de Nederlandse inzet.

Een andere kerntaak is de economische belangenbehartiging van Nederland in het buitenland. Zowel in Den Haag als op de Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland vindt gerichte dienstverlening plaats en wordt gewerkt aan het scheppen van gunstige voorwaarden voor internationale activiteiten van Nederlandse burgers en bedrijven zodat zij bijdragen aan duurzame economische groei.

Onder dit beleidsthema vallen budgettair zeer omvangrijke programma's. Een deel daarvan is gericht op het versterken van het internationale handels- en financiële systeem (inclusief de Nederlandse bijdrage aan multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen die op de begroting van Financiën staan), het verbeteren van het ondernemingsklimaat in ontwikkelingslanden en het stimuleren van (markt)innovatie. Ook de macrosteun valt onder dit beleidsthema. De programma's voor handels- en investeringsbevordering die onderdeel zijn van dit beleidsthema staan op de begrotingen van de ministeries van EZ en BZ. Tot slot valt ook een aantal contributies aan internationale organisaties onder dit beleidsthema, alsmede de bijdragen voor technische assistentie aan ontwikkelings-

landen ter versterking van de capaciteit om deel te nemen aan de wereldhandel.

Beleidsthema 4, Meer welvaart en minder armoede (bedragen x EUR 1000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	04.01 Handels- en financieel systeem	30 415	1 609	62 225	2 374	61 569	1 928
	04.02 Armoedebestrijding	492 604	485 427	443 841	436 524	222 036	214 719
	04.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	277 146	262 964	360 633	347 251	385 427	372 045
	04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	23 535	23 535	18 971	18 971	16 000	16 000
	04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	3 839	0	5 275	0	5 265	0
Justitie	13.02.02 Rechtshandh. en crim. bestr./Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname			200	200	200	200
	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	118	0	146	0	146	0
Financiën	04.20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	323 246	315 535	5 908	2 560	73 169	70 658
VenW	33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	906	0	1 815	0	1 265	0
	33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416	0	416	0	416	0
EZ	2.15 Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	3 886		5 138	0	4 592	0
	2.45 Versterken gezamenlijke kennisbasis	0	0	0	0	780	0
	2.55 Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	326		346	0	346	0
	3.10 Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	193	0	208	0	208	0
	4.01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	931	0	0	0	0	0
	4.50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	142		1 050	0	1 050	0
	5.01 Algemeen	1 578	0	2 400	0	1 846	0
	5.20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 330	0	4 182	0	4 182	0
	5.30 Bevorderen van internationaal ondernemen	123 860	2 661	110 663	2 191	76 638	0
	5.40 Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (CBIN)			15 197		10 502	
	5.50 Programmatisch pakket					28 729	
	10.70 Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2 228	0	2 289	0	2 289	0
LNV	29.01.01 Internationale contributies/FAO	7 434	3 925	6 523	3 379	6 523	3 379
	23.01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	0	61	0	61	0
Toerek.	EKI-kwijtschelding	259 959	259 959	255 596	255 596	531 596	531 596
Totaal		1 557 153	1 355 615	1 303 083	1 069 046	1 434 835	1 210 525

Beleidsthema 5: Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling

Van duurzame ontwikkeling kan alleen sprake zijn wanneer naast economische groei (onderdeel van beleidsthema 4) ook aandacht wordt besteed aan het milieu (beleidsthema 6) en aan de ontwikkeling van mens en maatschappij, de centrale doelstelling van dit beleidsthema. Goed basisonderwijs in ontwikkelingslanden is daarbij van groot belang. In lijn met de motie Hessing zal in 2007 15% van het ontwikkelingsbudget worden besteed aan alfabetisering, primair onderwijs en lager beroepsonderwijs (zie ook bijlage 6). Daarnaast vallen binnen dit beleidsthema de middelen die worden besteed aan het versterken van hoger onderwijs en kennisontwikkeling in ontwikkelingslanden en de ondersteuning van

Nederlandse hoger onderwijsinstellingen waar veel mensen uit ontwikkelingslanden studeren. Ook de beurzen- en mobiliteitsprogramma's van het ministerie van OCW vallen onder dit beleidsthema.

De bestrijding van HIV/Aids en het verbeteren van reproductieve gezondheidszorg en -rechten zijn prioriteiten in het buitenlandbeleid. De HIV/Aids pandemie is niet alleen een menselijk drama, maar vertraagt ook de economische ontwikkeling en bedreigt de stabiliteit in Afrika. Doemscenario's dreigen voor andere regio's. Middelen hiervoor worden vooral ingezet via de begroting van BZ (zie ook bijlage 7). Conform de motie Terpstra-Koenders zal er in 2007 een verdubbeling worden gerealiseerd van de uitgaven voor HIV/AIDS, tuberculose en malaria ten opzichte van de uitgaven in 2002. Bij het ministerie van VWS wordt als onderdeel van het partnerschap met de WHO eveneens aandacht gegeven aan HIV/AIDS, maar daarnaast ook aan andere infectieziekten, bioterrorisme, obesitas, geneesmiddelenonderzoek en voedselveiligheid. Met ingang van 2006 worden UNODC-projecten in Oost-Europa ondersteund voor onder meer methadonverstrekking en spuitomruil.

Versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden is een belangrijk onderdeel van ontwikkelingssamenwerking. Hiervoor bestaan verschillende programma's. Het grootste daarvan is het nieuwe Medefinancieringsstelsel (MFS) waarin het Medefinancieringsprogramma (MFP) en het Thematische Medefinancieringsprogramma (TMF) zullen opgaan. Een belangrijk uitgangspunt van het MFS (looptijd 2007 – 2010) is dat de steun die Nederlandse organisaties verstrekken complementair is aan de bilaterale hulp.

Beleidsthema 5, Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	05.01 Onderwijs	218 573	218 573	435 143	435 143	521 035	521 035
	05.02 Kennisontwikkeling	103 425	100 829	122 258	119 662	130 126	127 530
	05.03 Gender	3 266	3 266	3 720	3 720	4 722	4 722
	05.04 HIV/AIDS	200 621	198 800	257 921	255 911	272 244	270 234
	05.05 Reproductieve gezondheid	97 457	97 457	101 907	101 907	93 715	93 715
	05.06 Participatie civil society	566 779	562 938	630 600	625 300	612 474	607 474
OCW	06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 455	3 455	3 453	3 453	3 453	3 453
	06.02 HBO	448	0	309	0	309	0
	07.10 Wetenschappelijk onderwijs	55 206	52 971	55 829	53 498	55 307	52 985
	07.11 WO: beurzenprogramma	575	0	560	0	560	0
LNV	16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	454	454	454
	26.01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	675	648	673	646	673	646
	26.01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	35	35	35
VWS	98.01.01 Projecten via UNODC	0	0	2 500	0	5 000	0
	98.01.01 WHO-partnerschap	2 000	0	4 000	0	6 000	0
Totaal		1 252 969	1 239 426	1 619 362	1 599 729	1 706 107	1 682 283

Beleidsthema 6: Beschermd en verbeterd milieu

Aandacht voor natuur en milieu vormt naast economische groei (onderdeel van beleidsthema 4) en menselijke ontplooiing (beleidsthema 5) de derde pijler van duurzame ontwikkeling. Dit beleidsthema omvat ODA en non-ODA programma's die allemaal te maken hebben met het waarborgen van een duurzame leefomgeving (zie ook bijlage 5). Een

belangrijk kader voor deze programma's zijn de afspraken die zijn gemaakt tijdens de *World Summit on Sustainable Development* (WSSD, Johannesburg 2002) en de Nederlandse uitwerking daarvan in de nota «Duurzame Daadkracht, een actieprogramma voor duurzame ontwikkeling».

Nederland ondersteunt ontwikkelingslanden bij duurzame ontwikkeling. Dat gebeurt door het integreren van de beginselen van duurzame ontwikkeling in de mondiale context, in nationaal beleid en in nationale programma's van ontwikkelingslanden. Nederland streeft er naar om op het gebied van ontwikkelingssamenwerking jaarlijks 0,1% van het BNP uit te geven aan milieu, natuur en water.

Zo ondersteunt Nederland duurzame energievoorziening door 10 miljoen mensen toegang tot energie te geven. Voor 50 miljoen armen wordt uiterlijk in 2015 de beschikbaarheid en toegankelijkheid van veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen vergroot. Veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen zijn een basisvoorwaarde voor een gezonde leefomgeving.

Het interdepartementale programma Partners voor Water (begroting V&W) is ook onderdeel van dit beleidsthema. Dit programma, waarin diverse ministeries participeren, bevordert de inzet van Nederlandse expertise op het gebied van integraal waterbeheer in het buitenland door samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstituten.

Onder dit beleidsthema vallen tot slot ook de CO₂-reductieprogramma's *Joint Implementation* (JI) en het *Clean Development Mechanism* (CDM). Met deze programma's zal Nederland 100 Mton aan CO₂ reduceren als bijdrage aan de reductie-doelstelling uit het Kyoto Protocol.

Beleidsthema 6, Beter beschermd en verbeterd milieu (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	06.01 Milieu en water	215 651	209 523	246 194	241 975	237 409	232 362
	06.02 Water en stedelijke ontwikkeling	67 025	67 025	113 664	113 664	133 930	133 930
VROM	26.16.02 Clean development mechanism	16 513	0	33 697	0	49 911	0
	30.34.02 Internationaal milieubeleid	4 392	0	5 426	0	5 074	0
	13.79.52 Bijdrage in deelnamekosten conferentie INECE	20	0	0	0	0	0
VenW	31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	9 891	0	11 500	0	10 557	0
	37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	672	25	736	27	736	27
EZ	4.30 Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	9 698	0	11 373	0	12 407	0
LNV	29.01.01 Organisatie CITES/COP 14	0	0	1 000	0	3 000	0
	29.01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	243	243	243	243
Totaal		324 105	276 816	423 833	355 909	453 267	366 562

Beleidsthema 7: Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer

Een belangrijk onderdeel van het buitenlandbeleid is de bescherming van belangen van Nederlanders in het buitenland en het in goede banen leiden van het personenverkeer naar Nederland. Met de toegenomen

mobiliteit van mensen, als gevolg van het wegvallen van grenzen binnen Europa en de globalisering, neemt de vraag naar consulaire diensten toe. Hierbij kan gedacht worden aan het verstrekken van reisdocumenten, het verlenen van consulaire bijstand, het bijstaan in crisissituaties en notariële en juridische dienstverlening aan Nederlanders in het buitenland.

Ook de regulering van het personenverkeer, waaronder het asielbeleid en visumverlening, vraagt steeds meer aandacht. Daarbij gaat het niet alleen om visumbeleid en legalisatie en verificatie van documenten, maar ook om bestrijding van mensensmokkel en mensenhandel, migratie en ontwikkeling, terugkeerbeleid, inburgering, bescherming in de regio, terug- en overnameovereenkomsten, informatievoorziening ten behoeve van de beoordeling van asielverzoeken en de vaststelling van het landgebonden asielbeleid en inburgering van nieuwkomers. Een deel van het Nederlandse beleid ten aanzien van het personenverkeer wordt gefinancierd uit de HGIS.

Binnen de overheid zal in toenemende mate gebruik worden gemaakt van biometrie. Met name in 2007 zal het ministerie van Buitenlandse Zaken (inclusief de Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland) zich inspannen om de processen voor de zorgvuldige afname van biometrie voor te bereiden.

Beleidsthema 7, Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	07.01 Consulaire dienstverlening	9 881	0	14 111	0	12 470	0
	07.02 Vreemdelingenbeleid	77 022	75 764	86 421	83 253	93 583	90 470
Totaal		86 903	75 764	100 532	83 253	106 053	90 470

Beleidsthema 8: Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland

Nederland streeft naar een versterkt internationaal profiel. Een instrument om dat te bereiken is internationale culturele samenwerking. Internationale culturele samenwerking draagt bij aan de ontwikkeling van de Nederlandse cultuur en beïnvloedt ook de bredere politieke, sociale en economische betrekkingen met andere landen. Culturele samenwerking vindt plaats met onze buurlanden, de andere EU-landen en de nieuwe lidstaten, maar ook met landen als de VS, Canada en Japan. Nederland streeft naar het duurzaam behoud en beheer van Gemeenschappelijk Cultureel Erfgoed door bilaterale samenwerking met zeven prioriteitslanden (de Russische Federatie, India, Indonesië, Suriname, Sri Lanka, Ghana en Zuid-Afrika). Het Internationaal Cultuurbeleid wordt gezamenlijk uitgevoerd door de ministeries van OCW en BZ.

Om het Nederlandse beleid in het buitenland op de juiste wijze voor het voetlicht te brengen, wordt geïnvesteerd in publieksdiplomatie. Met voorlichting en actief gebruik van communicatiemiddelen wordt gewerkt aan een positief, realistisch beeld van Nederland in het buitenland. Ook met goed gastheerschap voor de in Nederland gevestigde internationale organisaties kan de regering de beeldvorming over Nederland in positieve zin beïnvloeden (uitgaven in dit kader vallen voornamelijk onder beleidsthema 1). Omgekeerd geldt dat het buitenlandbeleid staat of valt bij het

draagvlak daarvoor onder de eigen bevolking. Zo wordt de samenwerking met de NCDO versterkt door middel van een nieuwe subsidierelatie. Het doel van die samenwerking is het vergroten van de bekendheid met en de betrokkenheid bij het ontwikkelingsbeleid. Een belangrijk onderdeel hiervan is de ondersteuning van burgerinitiatieven in de vorm van eigen projecten die gericht zijn op armoedebestrijding in het belang van duurzame ontwikkeling.

Beleidsthema 8, Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland (bedragen x EURO 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	08.01 Nederlandse cultuur	14 227	0	16 071	0	13 050	0
	08.02 Cultureel erfgoed	4 631	1 323	5 461	2 153	4 971	1 663
	08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	59 007	31 922	65 301	36 101	68 079	43 470
	08.04 Vestigingsklimaat internationale org. in Nederland	0	0	0	0	0	0
OCW	14.04 Cultureel erfgoed: Sieboldhuis	110	0	210	0	60	0
	14.05 Cultuur: overig	1 209	0	1 170	0	1 170	0
Totaal		79 184	33 245	88 213	38 254	87 330	45 133

Beleidsthema 9: Overige uitgaven

Onder het thema «overige uitgaven» zijn de uitgaven gegroepeerd die niet binnen één van de inhoudelijke beleidsthema's kunnen worden ondergebracht. De uitgaven betreffen met name de apparaatsuitgaven van Buitenlandse Zaken en de middelen voor attachés. Vanuit bijna alle ministeries worden attachés uitgezonden naar Nederlandse vertegenwoordigingen om met hun specifieke kennis invulling te geven aan het buitenlandbeleid. De attachés maken integraal deel uit van het Nederlandse postennet.

Beleidsthema 9, Overige uitgaven (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2005		2006		2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	09.01 Geheim	0	0	0	0	0	0
	10.01 Nominaal en onvoorzien	151	0	60 201	0	92 254	0
	11.01 Apparaatsuitgaven	653 443	193 007	679 160	206 375	688 728	199 979
Div. dept.	Attachés	44 180	0	51 697	0	51 632	0
Totaal		697 774	193 007	791 058	206 375	832 614	199 979

BIJLAGE 1 De HGIS verticaal: wijzigingen na de Miljoenennota 2006 (bedragen in mln EUR)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
HGIS-uitgaven						
Stand Miljoenennota 2006	5 771,3	5 908,6	6 029,1	6 228,0	6 464,2	
Macrobijstellingen (BNP-mutaties)	163,6	182,3	187,2	195,0	203,1	
Eindejaarsmarge	42,8	38,1	72,1	0,0	0,0	
Overboekingen van/naar HGIS	36,9	29,0	28,2	41,1	48,0	
Intertemporele kasschuiven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Desalderingen	12,5	19,4	17,9	20,6	1,1	
Totaal uitgaven stand Miljoenennota 2007	6 027,1	6 177,4	6 334,5	6 484,7	6 716,4	6 917,1
HGIS-ontvangsten						
Stand Miljoenennota 2006	96,6	97,0	101,3	101,3	101,3	
Desalderingen	12,5	19,4	17,9	20,6	1,1	
Totaal ontvangsten stand Miljoenennota 2007	109,1	116,4	119,1	121,9	102,4	102,4
Saldo HGIS-uitgaven en ontvangsten	5 917,9	6 061,1	6 215,4	6 362,8	6 614,0	6 814,7

BIJLAGE 2 De HGIS horizontaal: meerjarencijfers per begrotingsartikel

a. De HGIS-uitgaven per begroting en artikel. Realisaties 2005, vermoedelijke uitkomsten 2006 en begrotingsramingen 2007 t/m 2011 (bedragen x EUR 1000)														
Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
V Buitenlandse Zaken														
01.00 Versterkte int. rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten														
01.01 Internationale rechtsorde	43 050	3 622	37 400	3 352	32 003	3 352	32 003	3 352	32 003	3 352	32 003	3 352	32 003	3 352
01.02 Mensenrechten	28 502	22 828	35 375	28 321	29 059	23 613	28 790	23 344	27 137	21 691	27 137	21 691	27 137	21 691
01.03 Internationale juridische instellingen	8 908		16 949		16 735		14 400		13 008		10 788		6 250	
02.00 Grotere veiligheid en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur														
02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	11 829		13 007		13 477		14 951		18 393		17 323		17 323	
02.02 Bestrijding internationaal terrorisme														
02.03 Non-proliferatie en ontwapening	8 170	732	8 538	800	8 588	800	8 538	800	8 538	800	8 538	800	8 538	800
02.04 Conventionele wapenbeheersing														
02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	284 999	266 225	337 034	304 609	330 145	252 720	260 477	183 052	227 525	150 100	197 525	120 100	197 525	120 100
02.06 Humanitaire hulpverlening	313 746	309 563	304 598	298 735	244 481	240 618	244 188	240 325	243 788	239 925	243 788	239 925	243 788	239 925
02.07 Goed bestuur	126 195	96 180	168 298	135 677	166 056	135 060	152 347	122 050	150 154	119 933	150 154	119 933	150 154	119 933
03.00 Versterkte Europese samenwerking														
03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	11 899		11 806		11 800		11 000		10 708		10 708		10 708	
03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	137 808	137 808	140 418	140 418	174 870	174 870	192 140	192 140	192 140	192 140	192 140	192 140	192 140	192 140
03.04 Nederlandse positie in de EU	5 891		3 385		3 385		3 385		3 385		3 385		3 385	
03.05 Raad van Europa	8 591		9 008		9 008		9 008		9 008		9 008		9 008	
04.00 Meer welvaart en minder armoede														
04.01 Handels- en financieel systeem	30 415	1 609	62 225	2 374	61 569	1 928	61 281	1 766	61 281	1 766	61 281	1 766	61 281	1 766
04.02 Armoedebestrijding	492 604	485 427	443 841	436 524	222 036	214 719	486 722	479 405	748 525	741 208	832 662	825 345	1 220 814	1 213 497
04.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	277 146	262 964	360 633	347 251	385 427	372 045	326 333	312 951	325 693	312 311	336 693	323 311	283 993	270 611
04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	23 535	23 535	18 971	18 971	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	3 839		5 275		5 265		5 265		5 265		5 265		5 265	

a. De HGIS-uitgaven per begroting en artikel. Realisaties 2005, vermoedelijke uitkomsten 2006 en begrotingsramingen 2007 t/m 2011 (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
05.00 Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling														
05.01 Onderwijs	218 573	218 573	435 143	435 143	521 035	521 035	542 422	542 422	542 422	542 422	542 422	542 422	542 422	542 422
05.02 Kennisontwikkeling	103 425	100 829	122 258	119 662	130 126	127 530	145 126	142 530	160 126	157 530	175 126	172 530	175 126	172 530
05.03 Gender	3 266	3 266	3 720	3 720	4 722	4 722	3 720	3 720	410	410	410	410	410	410
05.04 HIV/AIDS	200 621	198 800	257 921	255 911	272 244	270 234	265 942	263 932	253 958	251 948	251 572	249 562	251 572	249 562
05.05 Reproductieve gezondheid	97 457	97 457	101 907	101 907	93 715	93 715	97 865	97 865	84 105	84 105	84 105	84 105	84 105	84 105
05.06 Participatie civil society	566 779	562 938	630 600	625 300	612 474	607 474	654 474	654 474	665 549	665 549	685 549	685 549	575 549	575 549
06.00 Beter beschermd en verbeterd milieu														
06.01 Milieu en water	215 651	209 523	246 194	241 975	237 409	232 362	290 031	284 639	260 316	255 024	260 316	255 024	251 816	246 524
06.02 Water en stedelijke ontwikkeling	67 025	67 025	113 664	113 664	133 930	133 930	131 013	131 013	123 263	123 263	123 263	123 263	123 263	123 263
07.00 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer														
07.01 Consulaire dienstverlening	9 881		14 111		12 470		13 015		6 800		6 800		6 800	
07.02 Vreemdelingenbeleid	77 022	75 764	86 421	83 253	93 583	90 470	92 615	89 502	92 395	89 282	92 049	88 936	92 049	88 936
08.00 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland														
08.01 Nederlandse cultuur	14 227		16 071		13 050		13 050		12 883		12 883		12 883	
08.02 Cultureel erfgoed	4 631	1 323	5 461	2 153	4 971	1 663	4 411	1 103	4 411	1 103	4 411	1 103	4 411	1 103
08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	59 007	31 922	65 301	36 101	68 079	43 470	68 579	43 470	63 729	38 470	63 729	38 470	63 729	38 470
08.04 Vestigingsklimaat int. organisaties in Nederland														
09.00 Geheim														
09.01 Geheim														
10.00 Nominaal en onvoorzien														
10.01 Nominaal en onvoorzien	151		60 201		92 254		134 065		131 628		180 233		174 306	
11.00 Algemeen														
11.01 Apparaatsuitgaven	653 443	193 007	679 160	206 375	688 728	199 979	665 023	200 000	659 907	199 992	660 977	199 992	655 977	199 992
Totaal	4 108 286	3 370 920	4 814 894	3 942 196	4 708 694	3 762 309	4 988 179	4 029 855	5 154 453	4 208 324	5 298 243	4 305 729	5 499 730	4 522 681
VI Justitie														
13.04.01 Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding/VN-cellen		1 265		975										
13.02.02 Rechtshandh. en criminalit. bestr./Drugsbestrijding Suriname				200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
91 Algemeen														
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Europol	4 544		7 735		14 473		26 730		24 860		17 308		17 308	

a. De HGIS-uitgaven per begroting en artikel. Realisaties 2005, vermoedelijke uitkomsten 2006 en begrotingsramingen 2007 t/m 2011 (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Attachés	1 176		1 253		1 153		1 153		1 153		1 153		1 153	
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	118		146		146		146		146		146		146	
Totaal	7 103	0	10 309	200	15 972	200	28 229	200	26 359	200	18 807	200	18 807	200
VII Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties														
04.01 Partners in veiligheid (attachés)	76		198		198		198		198					
06.01 Functioneren Openbaar Bestuur/apparaat (attachés)	317		280		280		280		280		280		280	
Totaal	393	0	478	0	478	0	478	0	478	0	280	0	280	0
VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen														
06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 455	3 455	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453
06.02 HBO	448		309		309		309		309		309		309	
07.10 Wetenschappelijk onderwijs	55 206	52 971	55 829	53 498	55 307	52 985	55 291	52 969	55 291	52 969	55 279	52 958	55 279	52 958
07.11 WO: beurzenprogramma	575		560		560		560		560		560		560	
08.11 Internationaal beleid: attachés	150		150		150		150		150		150		150	
14.04 Cultuur: Sieboldhuis	110		210		60		60		60					
14.05 Cultuur: overig	1 209		1 170		1 170		1 170		1 397		1 397		1 397	
14.05 Cultuur: overig/attachés	98		100		100		100		100		100		100	
16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454
Totaal	61 705	56 880	62 235	57 405	61 563	56 892	61 547	56 876	61 714	56 876	61 702	56 865	61 702	56 865
IXB Financiën														
01 Belastingen														
02 Belastingdienst (attachés)	1 079		1 071		1 071		1 071		1 071		1 071		1 071	
04 Internationale betrekkingen														
20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	323 246	315 535	5 908	2 560	73 169	70 658	168 030	166 356	196 325	195 488	245 184	245 184	234 772	234 772
09 Algemeen (apparaat/attachés)	1 049		975		975		975		975		975		975	
Totaal	325 374	315 535	7 954	2 560	75 215	70 658	170 076	166 356	198 371	195 488	247 230	245 184	236 818	234 772
X Defensie														
20.01 Uitvoeren crisisbeheersings- operaties (diverse operaties)	162 141	5 660	243 762	13 500	195 500	13 000	195 500	13 000	195 500	13 000	195 500	13 000	195 500	13 000
20.02 Uitvoeren crisisbeheersings- operaties (VN-contributies)	52 963		60 000											
26 Commando Dienstencentra														
06.01 Attachés	15 358		20 688		20 688		20 688		20 688		20 688		20 688	

a. De HGIS-uitgaven per begroting en artikel. Realisaties 2005, vermoedelijke uitkomsten 2006 en begrotingsramingen 2007 t/m 2011 (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
Totaal	230 462	5 660	324 450	13 500	216 188	13 000	216 188	13 000	216 188	13 000	216 188	13 000	216 188	13 000
XI Volkshuisvesting, RO en Milieubeheer														
26.16.02 Clean development mechanism	16 513		33 697		49 911		60 030		63 221		64 419		62 298	
30.34.02 Internationaal milieubeleid	4 392		5 426		5 074		5 074		5 074		5 074		5 074	
30.89.34 Apparaat/attachés	316		316		316		316		316		316		316	
13.79.52 Bijdrage in deelnamekosten conferentie INECE	20													
Totaal	21 241	0	39 439	0	55 301	0	65 420	0	68 611	0	69 809	0	67 688	0
XII Verkeer en Waterstaat														
31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	9 891		11 500		10 557		10 557		10 557		9 694		9 694	
33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416		416		416		416		416		416	416		
33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	906		1 815		1 265		1 265		1 265		1 265		1 265	
37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	672	25	736	27	736	27	736	27	736	27	736	27	736	27
41.01 Attachés	2 067		2 265		2 265		2 265		2 265		2 265		2 265	
Totaal	13 952	25	16 732	27	15 239	27	15 239	27	15 239	27	14 376	27	14 376	27
XIII Economische Zaken														
2 Bevorderen van innovatiekracht														
01 Algemeen (attachés)	2 936		4 076		4 086		4 747		4 744		4 745		4 745	
15 Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	3 886		5 138		4 592		3 406		2 109		576			
45 Versterken gezamenlijke kennisbasis					780		1 688		2 899		4 493		5 069	
55 Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	326		346		346		346		346		346		346	
3 Een concurrerend ondernemingskli- maat														
10 Zorgen voor aantr. regio's/ steden om te kunnen ondern. (WTO)	193		208		208		208		208		208		208	
4 Doelmatige en duurzame energie- huishouding														
01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	931													

a. De HGIS-uitgaven per begroting en artikel. Realisaties 2005, vermoedelijke uitkomsten 2006 en begrotingsramingen 2007 t/m 2011 (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
30 Duurzame energie- huishouding (Joint Implementa- tion)	9 698		11 373		12 407		28 705		28 704		33 204		42 204	
50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	142		1 050		1 050		1 050		1 050		1 050		1 050	
5 Internationale Economische Betrekkingen														
01 Algemeen	1 578		2 400		1 846		1 412		817		817		922	
20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 330		4 182		4 182		4 182		4 182		4 182		4 007	
30 Bevorderen van internatio- naal ondernemen	123 860	2 661	110 663	2 191	76 638	0	64 223		64 610		51 425		54 960	
40 Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (CBIN)			15 197		10 502		11 211		7 749		8 929		9 730	
50 Programmatisch pakket 10 Elektronische communicatie en post 70 Efficiënt werkende communi- catie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2 228		2 289		2 289		2 289		2 289		2 289		2 289	
Totaal	150 108	2 661	156 922	2 191	147 655	0	155 971	0	146 470	0	150 467	0	159 172	0
XIV Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit														
23 Natuur														
01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61		61		61		61		61		61		61	
26 Kennis en Innovatie														
01.01 Waarborgen van het kennissstelsel (ASC)	675	648	673	646	673	646	673	646	673	646	673	646	673	646
01.01 Waarborgen van het kennissstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
29 Algemeen														
01.01 Internationale contributies/FAO	7 434	3 925	6 523	3 379	6 523	3 379	6 523	3 379	6 523	3 379	6 523	3 379	6 523	3 379
01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243
01.01 Organisatie CITES/COP 14			1 000		3 000									
02.01 Apparaatsuitgaven (attachés)	18 040		18 671		18 671		18 671		18 671		18 671		18 671	
Totaal	26 488	4 851	27 206	4 303	29 206	4 303	26 206	4 303	26 206	4 303	26 206	4 303	26 206	4 303

a. De HGIS-uitgaven per begroting en artikel. Realisaties 2005, vermoedelijke uitkomsten 2006 en begrotingsramingen 2007 t/m 2011 (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid														
98.08.01 Apparaatsuitgaven (attachés)	704		704		704		704		704		704		704	
Totaal	704	0	704	0	704	0	704	0	704	0	704	0	704	0
XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport														
98.01.01 Projecten via UNODC			2 500		5 000		5 000		5 000		2 500			
98.01.01 WHO-partnerschap	2 000		4 000		6 000		6 000		6 000		6 000		6 000	
98.02.01 Algemeen, apparaats- uitgaven (attachés)	814		950		975		975		975		814		814	
Totaal	2 814	0	7 450	0	11 975	0	11 975	0	11 975	0	9 314	0	6 8140	
Toerekeningen														
EU-begroting	314 378	209 782	302 696	204 752	307 625	208 907	312 700	213 100	257 900	177 400	303 100	208 367	308 600	212 867
EKI-kwijtschelding	259 959	259 959	255 596	255 596	531 596	531 596	281 596	281 596	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Totaal	574 337	469 741	558 292	460 348	839 221	740 503	594 296	494 696	557 900	477 400	603 100	508 367	608 600	512 867
TOTAAL UITGAVEN	5 522 967	4 226 273	6 027 065	4 482 730	6 177 411	4 647 892	6 334 508	4 765 313	6 484 668	4 955 618	6 716 426	5 133 675	6 917 085	5 344 715

b. De HGIS-ontvangsten per begroting en artikel

Realisaties 2005, vermoedelijke uitkomsten 2006 en begrotingsramingen 2007 t/m 2011 (bedragen x EUR 1000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
V Buitenlandse Zaken							
22 Grotere veiligh. en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur							
10 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid		135	135	135	135	135	135
70 Humanitaire hulpverlening	1 653	89	89	89	89	89	89
23 Versterkte Europese samenwerking							
40 Restitutie Raad van Europa	17						
24 Meer welvaart en minder armoede							
10 Aflossingen en rente begrotingsleningen	15 231	32 737	34 776	37 565	40 295	20 823	20 823
27 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer							
10 Consulaire dienstverlening	25 193	21 371	26 543	26 543	26 543	26 543	26 543
28 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland							
10 Doorberekening Defensie diversen	755	755	755	755	755	755	755
31 Algemeen							
10 Diverse ontvangsten	47 734	50 833	50 833	50 833	50 833	50 833	50 833
20 Koersverschillen	8 679						
Totaal	99 262	105 920	113 131	115 920	118 650	99 178	99 178
VI Justitie							
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Europol							
Totaal	842						
IXB Financiën							
07 Beheer materiële activa	1 403						
Totaal	1 403	0	0	0	0	0	0
X Defensie							
20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties	10 643	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407
Totaal	10 643	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407
XIII Economische Zaken							
02.10 Infrastructuur voor innovatie	466						
05 Internationale economische betrekkingen							
11 Ontvangsten SenterNovem	341						
21 Ontvangsten kredieten en garanties	11 018	681	681	681	681	681	681
30 Bevorderen internationaal ondernemen	560						
90 Diverse ontvangsten BEB	486	1 134	1 134	1 134	1 134	1 134	1 134
10.70 Restituties bijdragen aan internationale organisaties	92						
Totaal	12 963	1 815	1 815	1 815	1 815	1 815	1 815
TOTAAL ONTVANGSTEN	125 113	109 142	116 353	119 142	121 872	102 400	102 400

BIJLAGE 3 Berekening ODA-plafond 2007 en raming
ODA-prestatie 2006 en 2007

(bedragen in miljoenen EUR)		
<i>Berekening ODA-plafond 2007:</i>		2007
Raming BNP 2007		558 380,0
Basisbedrag 0,8% BNP		4 465,2
Bij: geraamde aflossingen op ODA-leningen		89,5
Bij: compensatie versnelde aflossing door India in 2004		105,0
Bij: geraamde ontvangsten OS		31,2
Af: bandbreedte		- 40,1
ODA-plafond 2007		4 652,6
<i>Raming netto ODA-prestatie in 2006 en 2007:</i> (bedragen in miljoenen EUR)		
	2006	2007
Bruto ODA-totaal	4 487,5	4 652,6
Af: geraamde aflossingen op ODA-leningen	- 95,4	- 89,5
Af: geraamde ontvangsten OS	- 31,2	- 31,2
Netto ODA (in miljoenen euro)	4 360,9	4 531,9
Raming BNP (in miljarden euro)	534,1	558,4
Netto ODA in % van het BNP	0,82	0,81

BIJLAGE 4 De ODA-uitgaven naar beleidsthema

(bedragen x EUR 1000)		2005	2006	2007	Begrotings- hoofdstuk
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	3 622	3 352	3 352	V-01.01
1.2	Mensenrechten	22 828	28 321	23 613	V-01.02
		26 450	31 673	26 965	
Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur					
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	732	800	800	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	266 225	304 609	252 720	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	309 563	298 735	240 618	V-02.06
2.7	Goed bestuur	96 180	135 677	135 060	V-02.07
Defensie	Toerekening vredesoperatie	5 660	13 500	13 000	X-09
		678 360	753 321	642 198	
Versterkte Europese samenwerking					
3.3	EOF Europees ontwikkelingsfonds	137 808	140 418	174 870	V-03.03
Toerek.	Toerekening EU-begroting	209 782	204 752	208 907	Toerekening
		347 590	345 170	383 777	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	1 609	2 374	1 928	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	485 427	436 524	214 719	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	262 964	347 251	372 045	V-04.03
4.4	Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamen- werking	23 535	18 971	16 000	V-04.04
Justitie	Rechtshandh. en crim. bestr./Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname	0	200	200	VI-13.02.02
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	315 535	2 560	70 658	IXB-04.20
EZ	Economische Samenwerking Indonesie	2 661	2 191	0	XIII-5.30
LNV	Internationale contributies/FAO	3 925	3 379	3 379	XIV-29.01.01
Toerek.	EKI-kwijtschelding	259 959	255 596	531 596	Toerekening
		1 355 615	1 069 046	1 210 525	
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.1	Onderwijs	218 573	435 143	521 035	V-05.01
5.2	Kennisonwikkeling	100 829	119 662	127 530	V-05.02
5.3	Gender	3 266	3 720	4 722	V-05.03
5.4	HIV/AIDS	198 800	255 911	270 234	V-05.04
5.5	Reproductieve gezondheid	97 457	101 907	93 715	V-05.05
5.6	Participatie civil society	562 938	625 300	607 474	V-05.06
OCW	HBO (beurzen niet EU)	3 455	3 453	3 453	VIII-06.01
OCW	Wetenschappelijk onderwijs	52 971	53 498	52 985	VIII-07.10
OCW	Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	VIII-16.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	648	646	646	XIV-26.01.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	XIV-26.01.01
		1 239 426	1 599 729	1 682 283	
Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	209 523	241 975	232 362	V-06.01
6.2	Water en stedelijke ontwikkeling	67 025	113 664	133 930	V-06.02
VenW	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	25	27	27	XII-37.01
LNV	Internationale contributies/UNEP	243	243	243	XIV-29.01.01
		276 816	355 909	366 562	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer					
7.2	Vreemdelingenbeleid (opvang asielzoekers)	75 764	83 253	90 470	V-07.02
		75 764	83 253	90 470	
Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.2	Cultureel erfgoed	1 323	2 153	1 663	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	31 922	36 101	43 470	V-08.03
		33 245	38 254	45 133	

(bedragen x EUR 1000)		2005	2006	2007	Begrotings- hoofdstuk
Algemeen					
11.1	Apparaatsuitgaven	193 007	206 375	199 979	V-11.01
		<i>193 007</i>	<i>206 375</i>	<i>199 979</i>	
Totaal ODA binnen HGIS		4 226 273	4 482 730	4 647 892	
ODA buiten HGIS (instituten LNV)		4 725	4 725	4 725	
TOTAAL ODA		4 230 998	4 487 455	4 652 617	

BIJLAGE 5 HGIS-uitgaven Natuur, Milieu en Water

	2005	2006	2007
ODA Natuur en Milieu			
<i>Directe uitgaven Natuur en Milieu</i>			
Landenspecifieke sectorale samenwerking	138 713	194 062	216 433
Thematische samenwerking in landen en regio's	69 402	80 794	72 499
Subtotaal directe uitgaven Natuur en Milieu	208 115	274 856	288 932
Toerekening macrosteun	3 897	2 237	2 377
<i>Multilateraal</i>			
<i>VN-instellingen</i>			
GEF-ODA/Montreal Fund	24 448	11 836	16 802
UNEP	8 373	6 992	6 743
Verwoestijningsverdrag	109	120	114
UNDP	9 647	9 285	9 224
IFAD	3 367	3 217	8 017
FAO partnershipprogramma	3 750	3 750	3 750
UN-HABITAT	7 480	7 480	7 480
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>			
IDA en regionale ontwikkelingsbanken	31 554	256	7 066
WB-Partnership Programma	25 862	25 000	25 000
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>			
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	6 890	7 386	8 744
Toerekening EU-begroting	10 489	10 238	10 445
Subtotaal Multilateraal	131 969	85 559	103 384
<i>Particuliere kanaal</i>			
Speciale Activiteiten	20 450	40 900	34 900
TMF	32 188	24 500	20 011
Oret/Miliev	24 936	24 936	24 936
Medefinanciering	41 715	45 168	55 271
SNV en PSO	13 748	16 726	16 410
Subtotaal Particulier Kanaal	133 037	152 230	151 528
<i>Overige toerekeningen</i>			
Apparaatsuitgaven	15 441	15 934	15 640
Natuur en Milieu Educatie	908	908	908
Int. onderwijs instituten	8 116	9 091	8 955
CDM	0	0	0
Subtotaal Overige Toerekeningen	24 465	25 933	25 502
Totaal ODA Natuur en Milieu	501 482	540 815	571 724
<i>Waarvan voor:</i>			
– Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud (RTR)	64 000	64 000	64 000
<i>BNP (x mln)</i>	<i>502 590</i>	<i>534 110</i>	<i>558 380</i>
ODA Natuur en Milieu als % van het BNP	0,100	0,101	0,102
Non-ODA Natuur en Milieu			
Natuur en Milieu programma's			
Clean Development Mechanism	16 513	44 000	42 500
Joint Implementation	9 698	11 373	12 407
GEF non-ODA	5 500	2 945	4 601
Internationale samenwerking Milieu	4 392	4 396	5 074
Waterbeheer (Partners for Water)	9 891	10 594	9 694
Subtotaal	45 994	73 308	74 276

	2005	2006	2007
Overig			
MATRA	3 318	3 318	3 318
MATRA pre-accessie	792	792	792
Subtotaal	4 110	4 110	4 110
Totaal Non-ODA natuur en milieu	50 104	77 418	78 386
TOTAAL NATUUR EN MILIEU IN HGIS	551 586	618 233	650 110

BIJLAGE 6 Uitgaven HIV/AIDS, Malaria en Tuberculose

(bedragen x EUR 1000)			
	2005	2006	2007
ODA HIV/AIDS, TB en Malaria			
<i>Bilaterale uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB</i>			
Partnerlanden met HIV/AIDS, Malaria en TB	71 851	87 642	91 355
Niet-gedelegeerde middelen	14 275	26 550	31 300
Toerekening macrosteun, noodhulp, en wederopbouw	25 569	25 736	22 485
Subtotaal directe uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB	111 695	139 928	145 140
<i>Multilateraal</i>			
<i>VN-instellingen</i>			
UNHCR	3 108	2 863	2 863
UNDP	4 824	4 643	4 612
UNICEF	4 820	4 275	4 275
UNFPA	38 635	41 935	41 935
UNAIDS	24 224	30 524	36 824
WHO/PAHO	4 067	3 142	3 142
Partnershipprogramma WHO	14 030	19 181	14 850
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>			
GFATM	46 000	45 000	45 000
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	15 777	0	3 531
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>			
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	8 268	8 864	10 492
Toerekening EU-begroting	12 587	10 698	10 910
Subtotaal Multilateraal	176 340	171 125	178 434
<i>Particulier Kanaal</i>			
Aandeel HIV/AIDS, Malaria en TB van Medefinancieringsprogramma (MFP)	25 029	27 101	26 863
Thematischedefinanciering	16 973	23 250	26 500
PSO	1 425	1 650	1 350
Subtotaal Particulier Kanaal	43 427	52 001	54 713
<i>Overige toerekeningen</i>			
Apparaatsuitgaven	11 580	11 787	11 662
Int. onderwijs instituten	1 073	1 038	1 060
Subtotaal Overige toerekeningen	12 653	12 825	12 722
TOTAAL ODA HIV/AIDS, Malaria en TB	344 115	375 879	391 009
Non-ODA HIV/AIDS, TB en Malar			
Partnership Programma WHO (begroting VWS)	400	600	1 000
Overig	582	300	300
TOTAAL NON-ODA HIV/AIDS, TB en Malaria	982	900	1 300
TOTAAL HIV/AIDS, TB en Malaria in HGIS	345 097	376 779	392 309

BIJLAGE 7 ODA-uitgaven Basis Onderwijs

(bedragen x EUR 1000)			
	2005	2006	2007
<i>Bilaterale uitgaven basis onderwijs</i>			
Partnerlanden met onderwijs als sector	112 040	191 496	274 821
Stille partnerschap	5 100	44 600	80 500
Noodhulponderwijs Pakistan	10 000		
Andere activiteiten	6 845	4 301	4 301
Education for All (EFA)/Fast Track Initiative (FTI)	44 739	150 000	132 000
Toerekening macrosteun en schuldkwijtschelding	53 395	59 505	63 606
Toerekening andere thema's, zoals noodhulp en wederopbouw	29 870	26 847	19 655
Subtotaal bilaterale uitgaven basic education	261 989	476 749	574 883
<i>Multilateraal</i>			
VN-instellingen	26 610	23 310	22 999
ILO	281	281	281
UNHCR	2 740	2 740	2 740
UNICEF	6 105	5 415	5 415
UNRWA,	7 079	7 079	7 079
UNESCO	1 764	441	441
WFP	2 723	2 723	2 723
PP ILO	5 918	4 631	4 320
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>			
WB-Partnership Programma	1 725	1 725	1 725
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	31 554	256	7 066
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>			
Europees ontwikkelingsfonds (EOF)	5 512	5 909	6 995
Toerekening EU-begroting	10 489	10 238	10 445
Subtotaal Multilateraal	75 609	41 157	49 230
<i>Particulier Kanaal</i>			
Aandeel voor basis onderwijs van Medefinancierings-programma	50 058	54 203	52 000
Thematische Medefinanciering (TMF)	4 300	2 565	2 000
SALIN onderwijs		3 000	3 000
PSO	1 425	1 650	1 350
Overige	-	275	275
Subtotaal Particulier Kanaal	55 783	61 693	58 625
<i>Overige toerekeningen</i>			
Apparaatsuitgaven	15 441	15 934	15 640
Subtotaal Overige Toerekeningen	15 441	15 934	15 640
TOTAAL Basis Onderwijs	408 822	595 533	695 378
TOTAAL OS-begroting	4 226 273	4 487 455	4 652 617
Uitgaven Basis Onderwijs als % van de OS-begroting	9,7%	13,3%	15,0%

BIJLAGE 8 De non-ODA uitgaven naar beleidsthema

(bedragen x EUR 1000)					
		2005	2006	2007	Begrotings- hoofdstuk
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	39 428	34 048	28 651	V-01.01
1.2	Mensenrechten	5 674	7 054	5 446	V-01.02
1.3	Internationale juridische instellingen	8 908	16 949	16 735	V-01.03
Justitie	Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding/ VN-cellen	1 265	975	0	VI-13.04.01
	Preventie en Rechtshandhaving/Europol	4 544	7 735	14 473	VI-03
		59 819	66 761	65 305	
Vrede, veiligheid en conflictbeheersing					
2.1	Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	11 829	13 007	13 477	V-02.01
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	7 438	7 738	7 788	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	18 774	32 425	77 425	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	4 183	5 863	3 863	V-02.06
2.7	Goed bestuur	30 015	32 621	30 996	V-02.07
Defensie	Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	156 481	230 262	182 500	X-20.01
	Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (VN-contributies)	52 963	60 000	0	X-20.02
		281 683	381 916	316 049	
Versterkte Europese samenwerking					
3.2	Ondersteuning bij pre- en postaccessie	11 899	11 806	11 800	V-03.03
3.4	Nederlandse positie in de EU	5 891	3 385	3 385	V-03.04
3.5	Raad van Europa	8 591	9 008	9 008	V-03.05
Toerek.	EU-begroting	104 596	97 944	98 718	Toerekening
		130 977	122 143	122 911	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	28 806	59 851	59 641	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	7 177	7 317	7 317	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	14 182	13 382	13 382	V-04.03
4.5	Nederlandse handels- en investerings- bevordering	3 839	5 275	5 265	V-04.05
Justitie	Algemeen, Bestuursdepartement/bijdrage WIPO	118	146	146	VI-07.01
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	7 711	3 348	2 511	IXB-04.20
VenW	Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416	416	416	XII-33.02
	Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	906	1 815	1 265	XII-33.03
EZ	Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	3 886	5 138	4 592	XIII-02.15
	Versterken gezamenlijke kennisbasis	0	0	780	XIII-02.45
	Goede randvoorwaarden voor innovatie- klimaat	326	346	346	XIII-02.55
	Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	193	208	208	XIII-03.10
	Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	931	0	0	XIII-04.01
	Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	142	1 050	1 050	XIII-04.50
	Algemeen	1 578	2 400	1 846	XIII-05.01
	Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/ invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 330	4 182	4 182	XIII-05.20
	Bevorderen van internationaal ondernemen	121 199	108 472	76 638	XIII-05.30
	Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (CBIN)		15 197	10 502	XIII-05.40
	Programmatisch pakket		0	28 729	XIII-05.50
	Efficiënt werkende communicatie en post- markt (bijdr. UPU/ITU)	2 228	2 289	2 289	XIII-10.70

(bedragen x EUR 1000)

		2005	2006	2007	Begrotings- hoofdstuk
LNV	Internationale contributies/FAO	3 509	3 144	3 144	XIV-29.01.01
	Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	61	61	XIV-23.01.04
		<i>201 538</i>	<i>234 037</i>	<i>224 310</i>	
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.2	Kennisontwikkeling	2 596	2 596	2 596	V-05.02
5.4	HIV/AIDS	1 821	2 010	2 010	V-05.04
5.6	Participatie civil society	3 841	5 300	5 000	V-05.06
OCW	HBO	448	309	309	VIII-06.02
	Wetenschappelijk onderwijs	2 235	2 331	2 322	VIII-07.10
	WO: beurzenprogramma	575	560	560	VIII-07.11
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	27	27	27	XIV-26.01.01
VWS	Projecten via UNODC	0	2 500	5 000	XIV-98.01.01
	WHO-partnerschap	2 000	4 000	6 000	XVI-98.01.01
		<i>13 543</i>	<i>19 633</i>	<i>23 824</i>	
Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	6 128	4 219	5 047	V-06.01
VROM	Clean development mechanism	16 513	33 697	49 911	XIA-26.16.02
	Internationaal milieubeleid	4 392	5 426	5 074	XIA-30.34.02
	Bijdrage in deelnamekosten conferentie INECE	20	0	0	XIA-13.79.52
VenW	Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	9 891	11 500	10 557	XII-31.01
	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	647	709	709	XII-37.01
EZ	Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	9 698	11 373	12 407	XIII-04.30
LNV	Organisatie CITES/COP 14	0	1 000	3 000	XIV-29.01.01
		<i>47 289</i>	<i>67 924</i>	<i>86 705</i>	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer					
7.1	Consulaire dienstverlening	9 881	14 111	12 470	V-07.01
7.2	Vreemdelingenbeleid	1 258	3 168	3 113	V-07.02
		<i>11 139</i>	<i>17 279</i>	<i>15 583</i>	
Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Nederlandse cultuur	14 227	16 071	13 050	V-08.01
8.2	Cultureel erfgoed	3 308	3 308	3 308	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	27 085	29 200	24 609	V-08.03
8.4	Vestigingsklimaat internationale org. in Nederland	0	0	0	V-08.04
OCW	Cultureel erfgoed: Sieboldhuis	110	210	60	VIII-14.04
OCW	Cultuur: overig	1 209	1 170	1 170	VIII-14.05
		<i>45 939</i>	<i>49 959</i>	<i>42 197</i>	
Overige uitgaven					
10.1	Nominaal en onvoorzien	151	60 201	92 254	V-10.01
11.1	Apparaatsuitgaven	460 436	472 785	488 749	V-11.01
	Div. dept. Attachés	44 180	51 697	51 632	Div. Begrotingen
		<i>504 767</i>	<i>581 940</i>	<i>633 573</i>	
Totaal non-ODA		1 296 694	1 544 335	1 529 519	

HGIS-nota 2007 – Kamerstuk

Aangeboden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
door de Minister van Buitenlandse Zaken

Uitgave	Sdu Uitgevers
Begeleiding en zetwerk	Sdu Uitgevers Traffic/Coördinatiecentrum Officiële Publicaties e-mail ccop@sdu.nl
Drukwerk	Delta Hage grafische dienstverlening
Omslag	Kris Kras Design bv
ISBN/Barcode	9012104572/BZDR6592/N
NUR	823
Bestelling	www.minbuza.nl/diensten telefoon (070) 348 70 89 fax (070) 348 50 10 CFD-VL@minbuza.nl